

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu municipal

FONS FAMÍLIA PATXOT

Navegants, comerciants i rendistes

1776 / 1890

Inventari

9. Fons patrimonials i familiars

Darrera actualització: desembre 2009

DESCRIPCIÓ DEL FONS

IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMSFG 9 FP

Títol

Fons Família Patxot

Data / es

1776 / 1890 (predomina 1860 - 1890)

Volum i suport

El conjunt abarca 0,2 m.l. i el formen pràcticament en la seva totalitat imatges fotogràfiques, més 2 unitats documentals textuals. Les imatges es desglossen en aproximadament 170 fotografies, la majoria en suport de paper de format de carta de visita, i unes poques en format de *cabinet card*. Totes les imatges estan instal·lades en un àlbum amb tapes dures decorades amb peces de nàcar, i el format de coberta de l'àlbum és de 21,5 x 29,5 cm.

CONTEXT

Nom del productor

Família Patxot

Història del productor

Els orígens de la família Patxot se situen en el si d'una família de navegants que posteriorment hauria derivat cap a activitats comercials en el sector surotaper, fins a esdevenir una de les famílies més benestants de Sant Feliu de Guíxols durant el segle XIX. El personatge més important d'aquesta família fou Rafael Patxot (Sant Feliu de Guíxols, 1872 - Ginebra, 1964), fill de l'industrial surer i pianista Eusebi Patxot Llagustera (Sant Feliu de Guíxols, 1846 - 1893).

Rafael Patxot es va educar a Anglaterra i va dedicar la seva vida al mecenatge i la promoció de la cultura catalana. L'any 1895 va construir a Sant Feliu de Guíxols l'Observatori Meteorològic Català, que va començar a desmuntar l'any 1911. Va publicar-ne els resultats en dos llibres: *Meteorologia catalana. Observacions de Sant Feliu de Guíxols (1896 i 1905)* i *Pluviometria Catalana. Resultats del quinquenni 1906-1910*. També va col·laborar en la Col·lecció popular l'Avenç amb traduccions de diversos autors. Entre les seves actuacions hi ha la creació del concurs musical Eusebi Patxot per a compositors que confià a l'Orfeó Català (any 1919); la

institució de la Fundació Montserrat Patxot i Rabell a benefici de noies pobres, preferentment de Sant Feliu de Guíxols (any 1919); la creació de la Fundació Clara Jubert de Patxot per a pensions de vellesa (any 1920); i l'organització dels concursos Rafael Patxot i Ferrer per a estudis històrics, polítics i socials, convocats per l'Acadèmia de Bones Lletres (any 1920). Com a marmessor de la seva cunyada Concepció Rabell, Rafael Patxot creà una fundació amb el seu nom, dins la qual va instituir l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya (any 1922), que va col·laborar amb el Centre Excursionista de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans o l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya, entre d'altres, i va arribar a aplegar 40.000 documents per a la recuperació de la música popular catalana. Dins la mateixa fundació va instituir també el premi musical de composició Concepció Rabell.

A Rafael Patxot es deu també la creació de la Fundació d'Estudi de la Masia Catalana i la medalla d'or del Centre Excursionista de Catalunya (any 1923); la institució de la Fundació Maria Patxot i Rabell que atorgava beques d'estudi per a noies sense mitjans econòmics i que va confiar a l'Institut de Cultura de la Dona (l'any 1925). Així mateix, la fundació de la Institució Patxot (any 1926), amb un patronat que gestionava diversos mecenatges anteriors, va promoure, per exemple, l'inventari general de manuscrits catalans, la bibliografia general catalana, el Refranyer Popular Català, el Llegendari, etc. Patxot també va subvencionar l'edició d'obres antigues, publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans o, ja en l'exili, l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines, i es va ocupar de l'edició de l'*Atlas Internacional dels Núvols*, que va aparèixer també en francès, anglès, alemany i català i que havia de regir les observacions meteorològiques a nivell mundial.

L'any 1936, en esclatar la Guerra Civil espanyola, Rafael Patxot es va haver d'exiliar a Suïssa i el 1939 el seu arxiu meteorològic va ser destruït. Des de l'exili, va continuar publicant i es va mantenir sempre ferm en la seva oposició a la dictadura del general Franco.

Història arxivística

Es desconeix la història arxivística del fons abans del seu ingrés a l'Arxiu municipal.

Dades sobre l'ingrés

Es desconeix el moment, la procedència i les circumstàncies de l'ingrés del fons a l'Arxiu Municipal. Es creu que degué tenir lloc durant la dècada de 1960, quan l'Arxiu era dirigit per Mn. Llambert Font.

Abast i contingut

En relació a la documentació textual, el fons conté únicament dos documents, que cal atribuir a avantpassats de Rafael Patxot, i que reflectirien els orígens mariners i industrials de la família. Es tracta, malgrat la migradesa, de dos documents d'extraordinari interès, especialment el primer d'ells, corresponent a un diari de navegació de Rafael Patxot, del segle XVIII, a bord d'una embarcació que feia la ruta a Amèrica.

Pel que fa a les imatges, ja hem dit que constitueixen el gruix d'aquest fons. Es tracta en la seva major part de retrats d'estudi de familiars i amics d'Eusebi i Rafael Patxot, disposats en un àlbum segons era costum durant el darrer terç del segle XIX. Atès que els retrats procedeixen de llocs molt diferents, van ser fets per retratistes molt diversos. Els retrats fets a Sant Feliu de Guíxols, corresponen principalment als fotògrafs Bertran, Joan Gironès i Magí Polbach. Malauradament, en la major part dels casos és difícil poder identificar els personatges retratats.

Sistema d'organització

Els dos documents textuais estan descrits a nivell d'unitat documental composta. Les imatges resten pendents de catalogació i ara per ara cal consultar-les directament a l'àlbum.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

No es té constància de la realització d'intervencions d'avaluació, tria i eliminació sobre la documentació del fons.

Incrementes

No es té coneixement ni hi ha previsió de nous increments.

CONDICIONS D'ACCÉS I D'ÚS

Condicions d'accés

El fons és de lliure accés. La seva consulta es realitzarà d'acord amb el que estableix la legislació general sobre accés a la documentació i el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Condicions de reproducció

La reproducció de la documentació es regirà pel que estableix el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols i la normativa legal sobre aquesta matèria, si bé no hi ha drets d'autor vigents damunt les fotografies.

Llengües i escriptures dels documents

Els documents estan redactats en castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

No existeixen.

Instruments de descripció

Es disposa d'una descripció de les dues unitats documentals textuais.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Dipositats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Existència i localització de reproduccions

No es té constància de l'existència de reproduccions.

Documentació relacionada

En relació als documents textuais l'Arxiu Municipal custodia també diversos fons personals i familiars d'altres personatges o nissagues de navegants guixolencs, com per exemple el fons d'Agustí Roldós Calzada (1849 – 1956), el fons de la família Calsada – Gruart (1772 / 1910) o el fons de la família Calzada – Prats (1790 / 1929). Per a una relació actualitzada d'aquests fons relacionats, consulteu el quadre d'organització de fons i col·leccions de l'AMSFG.

Bibliografia

- ESTEVA, Lluís. "Guixolencs il·lustres. Ferran Patxot i Ferrer (Ortiz de la Vega), 1812 – 1859", *Quaderns d'Informació Municipal*, núm. 5, Sant Feliu de Guíxols, 1979, p. 8 – 9.

- IGLÉSIES FORT, Josep. "Patxot i Jubert, Rafael", *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A. 1988.
- MALUQUER, Joaquim. *Rafael Patxot i Jubert. Mecenes i científic*. Barcelona: Editorial Pòrtic, 1994.
- MANENT, Albert. "Institució Patxot", *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A. 1988.
- MASSOT MUNTANER, Josep. "Obra del cançoner popular de Catalunya", *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A. 1988.
- SUQUET, M. Àngels. "Fons de Rafael Patxot i Jubert", *Observant el temps. Sant feliu de Guíxols, 1860 – 1980*. Ajuntament: Sant Feliu de Guíxols, 2002, p. 190.

CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Descripció a nivell de fons elaborada per M. Àngels Suquet Fontana l'any 2002. L'adaptació d'aquella descripció al present format d'inventari s'ha realitzat el desembre de 2009.

Fonts

El contingut de la descripció del fons segueix el publicat al llibre *Observant el temps*, esmentat a l'apartat *Bibliografia*.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

INVENTARI DOCUMENTACIÓ TEXTUAL

1. ACTIVITAT PROFESSIONAL I ECONÒMICA

1.1. COMPTABILITAT

LLIBRE MAJOR DE COMPTABILITAT DELS NEGOCIS SUROTAPERS DE RAFAEL PATXOT 1850 - 1859 FP0002 1

1.2. PRODUCCIÓ

DIARI DE NAVEGACIÓ DE FRANCESC PATXOT, PILOT DE LA SAGETIA ANOMENADA "LA PURISIMA CONCEPCIÓN Y SAN JOSEP" DEL CAPITÀ JOSEP GALUP DE CALELLA 1776 - 1777 FP0001 1

LLIBRE SENSE COBERTES. DARRERS FULLS AFECTATS PER L'ACCIÓ DE ROSEGADORS